

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Val dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopolji se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinosti“ — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadrage z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.
Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 5.30
za pol leta 2.60

Pregled najnovejših dogodkov.

Italijanska bojišča. — Nezmanjšano srđita bitka na Krasu. Sovražnik je pridobil malenkostno ozemlje vzhodno mirenskega Gradu (»Svetih šteng«). Vzhodno Gorice Lahii odbiti. Pri Bovecu zvihan topovski ogenj. Na Tirolskem laško prodiranje zaustavljeno.
Ruska bojišča. — Ob gornjem Črnem Ceremošu mestoma srđiti boji. V Volinli težak artiljerijski ogenj.
Romunska bojišča. — Romunski polk zopet vržen čez Aluto. — Odločilna zmaga nemško-bolgarskih čet v Dobrudži. (Wolffov urad ne pove krajev, kje.)
Albansko-macedonska bojišča. — Nič novega v Albaniji. Srbski napadi na moglenski fronti odbiti. Drugače nič novega.
Zapadna bojišča. — Srđita bitka na obeh straneh Somme. Sovražnik zavzel več vasi. Druge napadi odbiti.
Turška bojišča. — Nič poročil.

Italijanska bojišča.

DUNAJ, 16. (Kor.) Uradno se razglša: 16. sept. 1916.

Italijansko bojišče. — Bitka na kraski planoti traja neprestano z enako silovitostjo. Zopet so bili odbiti po najmočnejšem artiljerijskem in minovskem ognju podpirani italijanski pehotni napadi proti vsej fronti med reko Vipavo in morjem. Na severnem krilu tega odseka je sovražnik dosegel majhen pridobitek ozemlja. Tu gre naša črta sedaj blizu vzhodno »Svetih šteng«. V ostalem je bojna fronta, čast žilavi vztrajnosti naših čet, ostala neizpremenjena. 500 Italijanov smo zajeli in uplenili tri strojne puške. Severno reke Vipave se je artiljerijski boj raztezal na večino frontnih delov do Krna. Vzhodno Gorice proti našim postojankam južno Rožne doline naperjen napad ni v našem ognju mogel pridobiti tal. Tudi pri Bovecu je topovski ogenj zelo oživel. Na tirolski fronti napada sovražnik fassanski greben. Pred odsekom Cima di Cece—Coturondo je naše artiljerijsko delovanje ustavilo sovražno prodiranje. Na Cauriolu se je posrečilo alpskim oddelkom, da so se polastili v grapi zapadno vrha ležečega oporišča.

Namesnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, iml.

Italijansko uradno poročilo.

DUNAJ, 16. (Kor.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Poročilo italijanskega generalnega štaba z dne 13. t. m.: V arški dolini in v gornji posinski dolini nadaljujemo z napadi na posameznih mestih. 11. t. m. zvečer smo zavrnili sovražne napade vzhodno Crisa in v dolini Zare. Severno Falzarega (potok Costeana, Boite) so se alpinci polastili neke Forcello, travnanžeško dolino in Lagazulce obvladujoče postojanke. — Na ostali fronti nobenih pomembnih dogodkov. — Sinoči so sovražni letalci metali bombe na Benetke, Pordenone, Latisano, Marano, Lagunare, Cervinjani in na Ogled. Zadetih je bilo nekaj oseb in povzročena lahka škoda.

Lažljivo laško poročilo.

DUNAJ, 16. (Kor.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Trditev italijanskega uradnega poročila, izdanega 12. t. m., da so italijanske čete iznova napredovale v arški in gornji posinski dolini, ne odgovarja resnici. Italijani niso v arški in gornji posinski dolini napredovali niti najmanjše. Vse njihove napade smo popolnoma odbili. Sovražnik je zopet v svojih starih postojankah.

Ruska bojišča.

DUNAJ, 16. (Kor.) Uradno se razglša, 16. sept. 1916.

Rusko bojišče. — Prestolonaslednikova fronta: Ob gornjem Ceremošu mestoma srđiti artiljerijski boj. — Fronta

PODLISTEK.

JOS. VANDOT.

Begunci.

7. Cilka.

I.
Gozd je šumel v nerazločnih glasovih. Veter je pihal nad njim in je potresal visoke hrastove vrhove. Gori nekje na nebu je sijalo sonce; toda njegovih žarkov niso mogli predrti v vlažni gozd, ki se je razprostiral daleč naokrog in ga ni bilo nikjer konca. Nekaj čudnega, tujega je spalo pod temi hladnimi hrasti, da je človek nelotje pospešil korake in je komaj čakal, da pride spet na polje. Bilo ni nikjer onih mehkih, z rožami posejanih trat, katerih so polni šepetajoči gozdovi daljnega juga. Bilo ni nikjer onega skrivnostnega čara, ki se razliva v sencah temnih borov, samevajočih in šepetajočih tam na solčnih, južnih obronkih. Vseokrog šepče tam na jugu po skritem gozdiču; tihe pesmi se zibljejo ob tresočih vejah, in prelestne bajke šume krognikrog. In človek leži na rožni trati in strmí v temne vrhove. Tam

prince Leopolda Bav.: Armada generalnega polkovnika Tersztyanskega je v težkem artiljerijskem ognju.

Namesnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, iml.

BEROLIN, 16. (Kor.) Wolffov urad poroča: 16. sept. 1916.

Vzhodno bojišče. — Princa Leopolda Bav. fronta: Nič posebnih dogodkov. — Fronta nadvojvode Karla: Samo na vrhu Kamjencu v Karpath je prišlo do živahnih pehotnih bojev. Drugače je položaj neizpremenjen.

Prvi generalni kvartirnojster: pl. Ludendorff.

Rusko uradno poročilo.

DUNAJ, 16. (Kor.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Poročilo ruskega generalnega štaba: 15. septembra popoldne: Na zapadni fronti je položaj neizpremenjen.

Romunska bojišča.

DUNAJ, 16. (Kor.) Uradno se razglša: 16. sept. 1916.

Romunsko bojišče. — Pri Fogarasu je neki romunski polk prekoračil Aluto. Vrgli smo ga nazaj. Severno Köhalmoma (Repsa) so naše obrambne čete imele uspešne boje. Drugače izvzemši včeraj javljene boje pri Hatzegu (Hötzingu) nič posebnih dogodkov.

Namesnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, iml.

BEROLIN, 16. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 16. sept. 1916.

Vzhodno bojišče. — Na Sedmograškem so Romuni nad Fogarasem prekoračili Aluto. Severozapadno Fogarasa smo napadli prestopile sovražne oddelke in jih vrgli nazaj. Dajje proti jugu smo obzrupsušili prehodne poizkuse. Jugovzhodno Hötzinga (Hatzega) smo vzeli romunske postojanke in zavrnili protinapade.

Balkansko bojišče. — Mackensenova fronta: Odločilna zmaga je venčala spretno in energično izvajano operacijo v Dobrudži. Nemške, bolgarske in turške čete zasledujejo poražene ruske in romunske sile.

Prvi generalni kvartirnojster: pl. Ludendorff.

SOFIJA, 15. (Kor.) Poročilo bolgarskega generalnega štaba:

Romunski a fronta: Ob Donavi mir, samo mesto Tutrakan je obstreljevala sovražna artiljerija. Na dobudžki fronti so naše čete od 12. t. m. dalje v najhujšem boju s združenimi ruskimi, rumunskimi in srbskimi silami. Ob črti otišanskega jezera Baraköj Aptaat Musubej—Kara Omer se vršči boj je končal včeraj 14. t. m. s popolnim porazom sovražnika, ki se je umaknil na celi črti in smo ga najenergičnejše zasledovali z našimi četami. Ujetnike in bojni plen še štelemo. Dognali smo v tem boju, da so se ga udeležile sledeče divizije: 2., 5., 9. in 13. romunska divizija, 61 ruska pehotna, združena srbska ter ruska pehotina in 3 ruska kavalerijska divizija. Na podlagi izjav pri Tutrakanu ujetih romunskih častnikov smo z verodostojnostjo ugotovili, da smo pri tutrakanem predmostju zajeli celo 15. in 17. romunsko divizijo in sicer: pešpolke 34, 35, 74, 75, 76, 79 in 80, dalje združene pešpolk in 2. obmejnl polk; skupno 9 polkov, med topništvo pa 5. regiment havbic, 3. regiment težke artiljerije in celo trdnjavske artiljerije. Število neranjenih uletnikov v Tutrakanu znaša 462 častnikov, med njimi brigadna poveljnika — polkovnika Raccamu in Marjescu, 40 zdravnikov, 5 kapelnikov in 25.000 mož. Poveljniki 15. divizije, general Grigorescu, je pobežnil, poveljniki 17. divizije, general Todorescu, je, po izpovedi ujetnikov, utonil v Donavi. Zaplenili smo 2 zastavi—100 topov, 62 strojnih pušk in mnogo vojnega materijala. V bojih pri Kurt Bunariju, Dobriču in Silistriji smo za-

sredi gozdiča se je oglasil pri belem dnevu mladi slavec. Njegova pesem zveni med vejami in se smeje. Silno hrepenenje se je zbudilo v samotnem gozdiču. Veje se tresejo vedno bolj in šepetajo vedno glasneje. Bajke so utihlele, kakor da polučajo povest o zlati ljubezni, ki prepeva v glasnem slavčevem petju. In človek tam na rožni trati dviga roke proti temnim vrhovom. Kajti srce se mu je odprlo na široko ljubezni, ki hiti med drhtečimi sencami. In ljubezen je našla pot v hrepenenje srca, pa ga je objela s svojim mehkim čarom. Človeku je tako čudno, tako nemirno v duši! Oči so postale bogvezakaj vlažne, in roke so omahline in so se sklenile na prsih. A srce drhti in se smeje v tihli sreči in ljubezni, ki je objela hipoma veje južni gozdič. Izgimilo je umazano življenje s svojo nečisto preteklostjo, in človek uživa te skrivnostne trenutke, ki jih je dahnila ljubezen na božji svet. Razgrnil se je bil dan in je usul s smejočimi neba svojo blaženost. Samotni gozdič jo je ulovil s svojimi tresočimi vejami. Slavec jo je začutil, pa je zapel na borovcu, in človek na rožni trati jo je zaprl na dno svoje duše in je pozabil na umazano življenje.

jeli nadaljnih 15 častnikov in 3000 mož ter zaplenili 30 topov. Vsega skupaj smo do 12. t. m. zajeli: 522 častnikov in zdravnikov ter 28.000 neranjenih mož. Zaplenili pa 2 zastavi, 130 topov, 62 strojnih pušk, veliko municije in vojnega materijala.

SOFIJA, 16. (Kor.) Poročilo bolgarskega generalnega štaba:

16. t. m. — Romunska fronta: Ob Donavi vlada mir. V Dobrudži se nadaljuje zasledovanje poražene sovražne armade. Ob črnomorski obali vlada mir.

Romunsko uradno poročilo.

DUNAJ, 16. (Kor.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Poročilo romunskega generalnega štaba z dne 15. t. m.: Na severni in severozapadni fronti slabejši spodi. Na južni fronti v Dobrudži zelo srđiti boji. Ruske in romunske čete so se umaknile proti severu.

Albansko-macedonsko bojišče.

DUNAJ, 16. (Kor.) Uradno se razglša: 16. sept. 1916.

Jugovzhodna fronta: Pri naših četah nič novega.

Namesnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, iml.

BEROLIN, 16. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 16. sept. 1916.

Balkansko bojišče. — Macedonska fronta: Po izgubi Malke Nižde so bolgarske čete zavzele novo pripravljeno postojanko. Ponovni srbski napadi proti moglenski fronti med Požarjem in Prislepom so se izjalovili.

Prvi generalni kvartirnojster: pl. Ludendorff.

SOFIJA, 15. (Kor.) Poročilo bolgarskega generalnega štaba:

Macedonska fronta: Zapadno in jugozapadno Ostrovskega jezera se vrše resni boji. Ugotovili smo znatne sovražne moči, med njimi tudi ruske polke. Živahno delovanje na obeh delih Mogleane. Vse sovražne napade smo odbili s protinapadom z občutnimi izgubami. Na desnem bregu Vardarja vlada mir, na levem pa živahno artiljerijsko delovanje. Pri nekem naskoku v smeri proti vasi Selimik (okrog 6 km vzhodno Gjevgeleja se je posrečilo Anglezem začasno zavzeti prednji jarek; s protinapadom smo jih pa vrgli nazaj v njih stare postojanke. Ob fronti Belasice in Strume slab artiljerijski ogenj. Ob egejski obali vlada mir.

SOFIJA, 16. (Kor.) Poročilo bolgarskega generalnega štaba:

Macedonska fronta: Po srđitem boju pri Ostrovskem jezeru se je posrečilo sovražniku zavzeti Nižde planino. V moglenski nižini smo z velikimi sovražnimi izgubami odbili sovražne napade na griču Bahovem in Kovilu. Pred hribom Bahovim smo našli nad 100 sovražnih mrtevcev. Na Belasici planini smo severozapadno Palmisa pregnali stražo 63. italijanskega polka in uteli majhen oddelek. 12. t. m. smo zavzeli mesto Kavelo. Na podlagi pogodb med nemškimi armadnim vodstvom in poveljnikom četrtega grškega armadnega zbora se odpravilo grške čete v Nemčijo. Odprava se je pričela 15. t. m. — Včeraj je sovražno brodovje obstreljevalo kavalsko pristanišče in skrajne mestne dele. Vojašnice v zapadnem delu mesta so v plamenu. Žrtev ni bilo.

Italijansko uradno poročilo.

DUNAJ, 16. (Kor.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Poročilo italijanskega generalnega štaba z dne 13. t. m.:

(Solunski odsek.) V prostoru zapadno Butkovskega jezera je prišlo 11. in 12. t. m. do majhnih bojev med našimi in bolgarskimi oddelki. Potisnili smo Bolgare preko železniške črte Dojran—Demir Hisar.

A gozd v tujini šumi, šumi dolgočasno, z zategnjenim, nerazločnim glasom. Vlažna mrzlotja veje od širokih, lenih hrastovih vej, in listje na tleh ječi bolestno pod človeškimi stopinjami. Tla so polzka, brez mehkega maha, brez cvetečih rož. In listje se ziblje zaspano, da ne more otresti niti treh kapljic rose, ki leži noč in dan na njih. Človek gre po razdrapani, blatni poti in se ozira krognikrog. Nekaj nemirnega, plašnega mu je leglo na dušo, da gre vedno hitreje naprej in se ne ozira več krog sebe. Samo to bi še rad, da bi se skoro zasmajalo onkraj gozda sirno polje in bi zagledal sonce na nebu.

In razgrnila se je dolinica pred mojimi očmi. Vseokrog so jo obsipali solčni žarki, da se je kar kopala v njih. Blestela se je tam sredi bela vasica in se je tresla v rumenih pramenih. Krognikrog pa je sanjalo bogato polje mirno in se ni genilo niti za hip. Samo ljudje so se premikali tam na njivah, in na vasi so prepevali petelini s svojim presunljivim, glasnim glasom.

Nedaleč tam na parobu so ležali pod široko hruško trije ljudje in so govorili. Razločno sem jih slišal in sem razumel vsako besedo. Prvo besedo je govoril

Vesti iz Grške.

Dimitrakopolos odklonil sestavo kabineta.

LUGANO, 16. (Kor.) Italijanski listi poročajo iz Aten: Dimitrakopolos je odklonil sestavo kabineta neposredno po četrtnem razgovoru z angleškimi poslankom, ki je izjavil v imenu četverozaaveze, da se želi samo poslovno, ne pa politično ministrstvo. O mogočem načinu rešitve kabinete krize izraža grško časopisje različno mnenje. Neki list poroča, sklicujoč se na svet, ki ga je dal baje Zaimis, koncentracijski kabinet iz članov, ne pa voditeljev vseh političnih strank brez Zaimisa samega, dočim pa drug list označa za prihodnjega ministrskega predsednika načelnika generalnega štaba Moshopolosa. Venizelosov kabinet se zdi nemogoč. — Na Mitileni, Hiju in Samu so se baje vršila enaka revolucionarna gibanja kot v Solunu. — Grška vlada je prepovedala odhod vseh parnikov iz Pireja, da baje pretрга občevanje v vsemi imenovanih otoki.

Zapadna bojišča.

DUNAJ, 16. (Kor.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 16. sept. 1916.

Zapadno bojišče. — Fronto vojvode Albrehta Virtemberskega so tudi včeraj brez uspeha obstreljevali. V ypernskem okolišju in na severnem delu fronte armadne skupine prestolonaslednika Ruprehta je sovražnik razvijal živahno topovsko in patrolsko delovanje. Bitka ob Sommi je bila včeraj posebno srđita. Močan sunek kakih 20 angleško-francoskih divizij se je nameril po najhujšem topovskem delovanju proti fronti med Ancro in Sommo. Po vročem boju smo bili porinjeni nazaj skozi vasi Courcellette, Martinpuich in Fiers. Combles smo vzdržali proti močnim angleškim napadom. Dalje proti jugu do Somme smo zavrnili vse napade, deloma tudi v boju moža proti možu. Južno Somme od Barleuxa do Denicourtja smo tudi odbili francoski napad; za nekatera okopna glavišča se še vrši boj. Šest sovražnih letalcev smo sestrelili, med njimi enega poročnik Windgens, dva stotnik Böicke, ki je dostej že 26 letal obzrupsušil za boj. — Fronta nemškega prestolonaslednika: Vzhodno Moze je bilo bojno delovanje, izvzemši posamezne francoske napade z ročnimi granatami, v zelo zmernih mejah.

Prvi generalni kvartirnojster: pl. Ludendorff.

VELIK GOVOR FRANCOŠKEGA MINISTRskega PREDSEDNIKA V ZBORNICI IN V SENATU.

PARIZ, 14. (Agence Havas.) Ministrski predsednik Briand je imel v zbornici in v senatu govor, v katerem se je najprej spominjal vojne napovedi Italije Nemčiji in Romunske Avstro-Ogrski. Tozadevno je izjavil med drugim:

Italija je onega dne ko je svoje postopanje na Balkanu spojila z onim zaveznikov, našla proti sebi v odkritem boju nemške vojake, ki so dotlej v tmini zadajali svoje udarce. Ni se obotavljala storiti to, kar je morala storiti. Tako se je edinstvo akcije na eni edini fronti zopet potrdilo in se je z vsakim dnem iskrenje utrajlo. Zavezniške sapaajo in ujedinjajo vsa njihova prizadevanja. Skupno delovanje dojava karakteristično sliko vojne. Germanska država se vidi omejeno na defenzivo. Inicijativa militaričnih operacij jej je ubežnila. Sorodstvo plemen in izobrazbe, enaka skrb za skupne cilje in za iste ideale svobode in pravičnosti sta morala, da je prišel trenotek za to, plemenito Romunsko dovesti z zavezniki pod iste zastave. V tem trenotku je prevzela Romunska srčno in v popolni zavestni tisto vlogo, ki jej je dala vojna, z jasnim pogledom za višje interese, ki so jo klicali, da poseže vmes.

možki, ki je ležal na hrbitu in je mahal z desnico. Kraj njega je stala trebušasta čutara, ki je bila najbrž še polna. Kajti mož je umolknil tupatam za trenutek in je segel po čutari. Prisionil so je k ustom, pa je napravil kratek požirek. Nato pa je pričel spet mahati z desnico in govoriti ženski, ki je ležala napof kraj njega in si je podpirala s komelecem glavov. Tri korake od njiju pa je sedela mlada deklica, oblečena v pisano obleko tujine; roke je imela sklenjene in je strmela tja doli na belo vasico.

Mož je cmaknil z jezikom in je postavil čutaro nazaj v travo. Zamahnil je z roko in se je obrnil k ženski, ki je ležala kraj njega. »Kdaj bo tega konec, vprašaj?« je izpregovoril in se je zasmajal. »O, dobro bi bilo, če bi vstal med nami prerok, da bi nam prerokoval. A čudno, v starih časih je bilo prerokov na tisoče. Za vsakim vogaletom ti je čepel eden, pa je prerokoval kakor Sembilja. Takrat, ko jih ni bilo treba! A zdaj naj pride eden, zdaj, ko ga potrebujemo tako krvavo! Lepo je prerokovati v lepih časih. To znam tudi jaz... A zdaj so se poskrili vsi preroki v svoje luknje kakor murni pred dežjem. Išči jih, če več kam so zbežali! Bežaj v luknjo

— Interesi romunskega naroda, ki so bili že mnogo let sem naperjeni v osvoboditev zatiranih narodov, in sploh interesi človečnosti so ogroženi po poizkusih za nemško nadvladoje.

Romunska, izdajalsko napadena po Bolgarski, utegne na svoji poti naleteti na največje težave, ali bo iz lastne moči, kakor tudi iz one zaveznikov črpila sredstva, da jih premaga. Z zavezniki skupno se bo bližala zmagi, ki jo napravi velikim narodom, ki ima samoljubja, da snubi solidarnost z našimi stremiljenji. Armade v Solunu izvrše na tej fronti poverjeno jim nalogo istotako, kakor na vseh frontah. — Podjetje se razvija primerno načrtu generalnih štabov. Na strani hrabrih angleških, italijanskih, ruskih in francoskih čet se bori po svoji vzpostavitvi slavna srbska armada junaški proti dnevnemu sovražniku za osvoboditev domovine napadene po smrtnem angelju. Na tem bojišču bo delovanje zaveznikov, ki mu je namen, da prekriža sanje osrednjih vladstev v Orijentu, deležno vsega povspesnevanja. Dogodki na balkanskem polotoku pojdejo neizprosno svojo pot. Za Turčijo izpozna svoječasno Bolgarska, kako nevarno je opuščati izročena prijateljstva, da se brezvestno služijo sebičnim načrtom kakega naroda brez pomislekov. Udretje Bolgarske v Grško-Makedonijo, ki ni naletelo na nikak resen odpor Grške, in vedenje nemških agentov v tej deželi sta bila zaveznikom v povod, da so ukrenili ali zahtevali odredbe, ki so neizogibne za varnost njih hrabrih čet. — Vlada Zaimisa, ki jej je po pravici priznavati lojalnost, nam je dala prva zadoščeanja, ki smo jih zahtevali. Pozvani smo bili v Solun, da pomagamo na obrambi Srbije, zaveznice Grške, in bomo tam nadaljevali delo, za katero smo bili poklicani na pomoč, dokler ne bo dosežen cilj. Ob teh okolištinah ne bomo dopuščali, da bi uspeh podjetij, začelih po četah zaveznikov, ogrožalo rovanje naših sovražnikov in njihovih pomočnikov. Pri tem postopanju pa nismo mislili samo na važnost naših čet, marveč smo imeli pred očmi tudi lastni interes Grške. Polagali smo važnost v to, da vnovič vršimo izročeno vlogo zaščitnih vladstev, ki naj varujejo grško ozemlje, in dajo neizogibno pomoč helenskemu narodu, ogroženemu po polepu naših skupnih sovražnikov. Vojni dogodki na različnih bojiščih kažejo, da so zavezniki zadobili sedaj pretežje nad sovražnikom.

To pretežje se še ojači po izvedeni skupnosti njih napore. Že sedaj je ta skupnost dozorela uspehe, ki nam dovoljujejo, da s polnim zaupanjem gledamo v bodočnost. Odločne in slavne zmage ruskih in italijanskih vojska in sijajne zmage angleških in francoskih vojakov na naši fronti nas opravičujejo k vsaki nadi.

Na to je ministrski predsednik omenjal deportacije prebivalcev več občin severnega departementa, ki jo je označal kot nasprotujoče elementarnim pravilom mednarodnega prava, in je zaključil:

Četudi pa sedaj z zaupanjem lahko pričakujemo zmagovitega izida vojne, pa se vendar ne smemo udajati prevelikemu optimizmu, ki bi bil za nas usodepolen, ako bi se naše delovanje imelo opočasniti pod pretežjo, da nam zmaga ne more več uiti. Ciljevo resnici hladno v oči. Sovražnik je še zmerom mogočen in branil se bo s srđitostjo do konca. Podvleči more samo opetovanim udarcem. Zato ne smemo zamuditi nicesar, da ga vržemo ob tla. Podvojiti moramo svoje napore ter se prizadevati, da izkoristimo vse pomožne vire dežele, da damo armadam vsa sredstva za zmago. To je skupno delo vlade in zbornice, ki zahteva napetja vseh sil. Naloga, ki jo imamo dovršiti, je trda. Znali jo bomo dovesti do dobrega svršetka, združujoč naša prizadevanja s pomočjo vse požrtvalne volje in energije, ki je ima Francoska v toliko bogati meri. Združitev vseh živih sil dežele je bistveni pogoj uspeha.

in jih pošegači! Pa bodo godrnjali in renatačili kakor zlojedi, če mu prižeš pred nosom blagoslovljeno svečo...

Mož se je zasmajal s kratkim, pretrganim smehom. Z roko je šinil preko znojnega čela in je nadaljeval: »Govorili so nam takrat velike in mogočne besede. Saj se še spominjaš, kako so hodili k nam ob nedeljah in so prerokovali? Obljubovali so nam paradiz in večnost. A poslušali smo jih in smo bili bedaki. Pa nismo znali, da smo živeli v paradizu, in nismo potrebovali prerokov. Sedli smo jim na limanice in smo zatajili in prodali paradiz za prazne besede... A zdaj jih ni, teli svetih prerokov ni, da bi nam dali nazaj paradiz. V tem vražjem peklu se moramo zdaj kisati, da se nam smeje sam zlojed in se toľče po suhem trebuhu... Pa še vprašaj, kdaj bo tega konec?«

Ženska je vzdihnila in je povesila glavo. Mož pa je vzel iz trave čutaro in je pil. »Ne bi govoril dosti o naši hiši, ker je ni več na svetu«, je rekel in je zmajal z glavov. »A vendar: moram govoriti o nji, ker bi me sicer kar zadušilo. Pa si mislim: prišel bo kralj Matjaž iz Matajurja, pa bo podavil vse preroke in jih pobesil po vseh. Čas je za to, skrajni čas. Srake so že

Dovedla nas bo do cilja, do miru potom zmagae, k trdnemu in trajnemu miru, ki bo proti vsaki povrnitvi nasilstev zavarovan po primerni mednarodni odredbah. — Zbornica je izvajanja ministrskega predsednika sprejela z živahnim odobravanjem.

Smrt slavnega španskega pesnika. FRANKOBROD OB MENU, 16. (Kor.) »Frankfurter Zeitung« poroča iz Basla: Slavni španski pesnik in matematik Jose Echegaray je umrl.

Razne politične vesti.

Hrvatje v vojni. Budimpeštanski »Neues politisches Volksblatt« je prinesel članek, ki je največjo simpatijo opisuje junaške čine hrvatskih čet v tej vojni. Sklicevaje se na uradna poročila in visoka priznanja od obojih strani. Se le tedaj — pravi — ko historik napiše to vojno zgodovino, se bo videlo, kaj vse so izvršile hrvatske čete. Umik naših čet povodom zadnje ofenzive v Bukovini in v Galiciji ostane kot bolesta epizoda v vojnih analih, a tudi tu so posebno hrvatske čete pretrpele velike izgube. Le nezaten del je padel v ujetništvo, in to tisti, ki so bili enostavno obkoljeni od Rusov in tako zajeti. Vsi ostali so se borili do zadnjega diha in so padli junaške smrti. K temu laskavemu in častnemu pripoznanju pripominja »Hrvatska Obrana«, da se v tem članku Hrvatje priznavajo kot poseben in važen faktor v tej krvavi vojni. Ob enem pa pričakuje osješki list, da iz prelite hrvatske krvi vzklje uresničenje starih, legitimnih idealov hrvatskega naroda. — Nu, na vsak način je potrebno, da beležimo vsa taka priznanja, ker moramo biti pripravljene tudi na to, da se bomo morali kdaj v bodoče sklicevati nanje na zahtevanju svojih pravic in krvavo zasluženega pripoznanja tudi v področju praktične državne politike.

Obvezen pouk v Rusiji. Švicarski listi poročajo iz Petrograda: V neki spomenici, tičoč se uvedbe prisilnega pouka v Rusiji, pravi naučni minister grof Ignjatjev da je pouk obvezen za otroke od 8 do 11 leta. Po njegovem mnenju se ljudska izobrazba ne more izvesti takoj v vsej državi. Zato se ima ta novi načrt izvajati prvih pet let v raznih gubernijah, potem sčasoma v večini mest, a v 5 letih se razširi po vsej državi.

Solidarnost do zadnje mrvice kruha. Dunajska »Information« piše pod tem naslovom v svoji gospodarski prilogi:

Kaj ugoden vtisek je napravilo v javnosti Cislajtlanje, ko se je doznalo, da se je zadnji ministrski svet bavil s »skupnimi« »aprovizacijskimi vprašanji«. S tem je slednjič oficijelno potrjeno, da se problemi ljudske prehrane, istotako kot vojaške dajatve, zahtevane od obeh državnih polovic, smatrajo in obravnavajo kot skupna skrb.

zna struja. Odkrito se samo nekateri člani stranke s skrajne desnice priznavajo za aneksioniste, dočim drugi modro molče in ne kažejo prave barve. Interesanten je v tem poledu članek, ki ga je nedavno objavil v »Vorwärtsu« skrajni desničar Konrad Hänisch. V tem članku se nahaja tudi pasus: »Kar se pa tiče zloglasnih »aneksij«, nisem za svojo osebo nikdar tajil, da smatram v interesu nemškega naroda, a posebno delavstva, kot jako koristen vojni cilj čim daljše odmaknjenje nemške meje proti vzhodu, morda do linije Nareva, a poleg tega tudi ustvaritev neodvisne Poljske. Kot ne manje važna smatram jamstva proti temu, da bi Belgija še nadalje ostala vrata za angleška udiranja v srednjo Evropo. Zato pravim, da morajo mirovni cilji socialne demokracije biti prilični v isti smeri kot oni državnega kancelarja v smislu njegovega govora dne 9. decembra 1915. Povsem v smislu takega umevanja so se večkrat izrazili zastopniki večine (socialnodemokratske stranke), ne da bi bilo, kolikor vem, kedaj kakoga oporekanja iz vrst večine.« — Na to izjavo Hänischevo izjavlja »Vorwärts«, ki zastopa manjšino stranke, da je skrajni čas, da večina socialistične stranke slednjič zavzame stališče proti takemu sumničanju, kakor da bi bila na skrivnem za aneksije, a javno, pro forma v pomirjenje strankinih pristašev iz manjšine, da izdaja tradicionalne izjave proti aneksijam.

Kakor se vidi, zahteva »Vorwärts« še vedno izjav, da bi rešil formo in tradicijo, a si z vsjo silo zapira oči pred dejstvom, da se je nemška socialna demokracija po vseh svojih poklicanih in merodajnih predstaviteljih že stvarno, pa tudi skoro formalno identificirala z drugimi nacionalističnimi strankami v stvari vojne in vojnih ciljev. »Vztrajati v vojni do zmage« je danes geslo tudi nemške socialne demokracije, kakor vseh drugih krogov v Nemčiji. A zmaga sama prinaša sedaj tudi vse drugo: aneksije, vojne odškodnine, ponižanje premaganih itd. To je nezogibna rezultanta tudi vojnih dogodkov. To ve ves svet in tudi večina nemških socialistov. Le doktrinarci okolo »Vorwärtsa« ne morejo izprevideti tega. Ti bi hoteli po nekih umišljenih formulah rešiti ta svetovni spopad, ki pa pozna rešitev le še po diktatu zmagovalca. Zato je povsem razumljivo, da izkušeni socialistični politiki ne zapirajo oči pred posledicami vojne, ker vedo, da se posledic vojne more hitro in povoljno rešiti le tista država, ki je izšla iz vojne kot zmagovalka!

Nekoliko pripomb tudi za slovensko porabo. Kar je rečeno tu gori za državo, ki bije težek boj za svoje velike interese, se da aplicirati tudi za narode, ki morajo biti težek boj za svoj najvišji interes — za svoje življenje, za svoj obstanek. Torej za manje narode, ki morajo vsled svojega teritorialnega položaja, svoje manje številnosti in svojih šibkejših gospodarskih sil braniti svojo individualnost pred vplivi močnih sosedov. Tudi za take narode je vprašanje eksistence, da — zmagoje, da so zmagovalci. Seveda ne mislimo tu zmage v smislu, da bi ponižali svoje nevarne nasprotnike, ampak v smislu, da uspešno odbijajo prezezanje močnih sosedov, njihova prizadevanja, da bi malim narodom kratili pogoje življenja in razvoja.

Tako je tudi naš narod v težkem boju za svoj obstanek, za pogoje svojega življenja in razvoja. Iz tega boja mora iziti kot zmagovalac v ravnokar označenem smislu, ker sicer mora v veliki tekmovalni borbi med narodi, ki — o tem moramo biti uverjeni — po tej vojni ne preneha v tej naši državi, priti začetek narodnega umiranja!

Zato moramo tudi mi posnemati izgled nemške socialne demokracije. Kakor se je ona radi velikih vojnih ciljev države in naroda odrekla doktrinarstvu in se v interesu skupnosti in v interesu delavstva pridružila drugim delom naroda v borbi za vrhovni vojni cilj, za zmago nemške države, tako se morajo ulediniti tudi vsi deli našega naroda, da ta izvoljuje svojo zmago — zagotovitev svojega obstanka in uspešnega razvoja.

Knjižca, ki — ne informira.

Na Nemškem je nedavno izšla knjiga »Žepni vojni priročnik«. Vsebuje tudi poglavje o Avstro-Ogrski, ki je skoro od

polje pogledj, ki ga obdelujemo že več kot leto dni s svojimi žulji! In polje rodi in se razcveta. A kaj imamo mi od vsega tega? Košček kruha nam dajo vsak dan, da ne poginemo lakote. Pa še veselji moramo biti, če nas ne obrcajo s svojimi nerodnimi, nakovanimi čevlji. Resnično — Bog se nas je usmilil in nas je obvaroval hudega, pa nas je poslal sém, da se redijo drugi z našimi žulji... Spomni se naših njivic, stara! Lepo so zorele tam ob žgoleh vinogradih in so bile polne škrljančev in lastovk. Pa si videla razločno srečo, ki je stala na pragu naše hiše in se je smehljala. Ali se spominjaš, stara? O, tako lepo se je videlo tja doli, kjer se je svetlikala globoko pod hribom Soča. Hm, in mir je plaval nad našimi zorečimi njivami in vinogradi. Samo škrljanec so prepevali, in lastovke so žgolele... Ali se spominjaš, stara? Šla sva kraj njivic in sva stopila v vinograde. Za roke sva se prijelata in sva se zasmejala... O, kralj Matjaž! Čemu odlašati in ne udariš s svojim nabrušenim mečem? Kmet je zakričal in se je udaril s pestjo po čelu. A naglo je zgrabil čuturo in je pil, pil... Ženska kraj njega si je zakrila obraz z rokami in je zahtela na glas. Dekle, sedeče nedaleč od njih, se je ozrlo

konca do kraja — pogrešeno. Pripoveduje n. pr., da »avstroogrsko cesarstvo« obstoji iz 14 provincij, 71 ogrskih županij in 6 bosenskih okrožij. Pisec pozna dalje v monarhiji samo eno ministrstvo, govori o »avstro-ogrskem parlamentu«, v katerem »da je 82 socialnih demokratov.« Kot temeljni zakon monarhije označa februarjski patent od l. 1861, ki da je bil leta 1907 »reformiran«. Grofa Stürgkh in Tisza sta mu predsednika enega in istega kabineta. Erdelj, Hrvatska in Slavonija so »avstrijske provincije« z enim c. kr. namestnikom na čelu. In tako dalje.

Verujemo, da je bil piscu namen, da bi nemško javnost informiral o razmerah v naši monarhiji, pozabil pa je, da tisti, ki hoče informirati, mora biti najprej — sam informiran. Ni zagrešil samo kakih manjših in na vse zadnje odpustljivih — nečnosti, marveč je pokazal, da ne pozna niti temeljnih podlag uredbe Avstro-Ogrske. Neresničnost, ki jih piše, pričajo o popolni ignoranci pisca glede stvari, o katerih piše. In to je neodpustljiva drznost, ki jo moramo le obžalovati, ker mnogi vendar le čitajo take »kozle« in jih sprejemajo kot resnico.

Skoro 40 let smo že v zavezništvu z nemško državo; prebivalstvo te poslednje je na glasu visoke kulture, in misliti bi bilo, da za tako javnost pišejo le ljudje, ki res kaj znajo. Ta knjiga pa nam kaže presenetljivo dejstvo, da tam gori pišejo o nas tudi ljudje, ki nas prav čisto nič ne poznajo. Je-li potem kako čudo, da imajo o narodnostnih razmerah v naši državi povsem krive pojme in da tu pa tam glede naše notranje uredbe stavljajo zahteve, ki so v kričečem nasprotju s faktičnimi razmerami, z narodnostno strukturo države, z mišljenjem velikega dela nje prebivalstva in potemtakem tudi s potrebo in koristjo države?! Dobro pripominja »Hrvatska Rieč«: »S tem poglavljem o monarhiji je pisec zanesel le še večji kaos v umevanje razmer v monarhiji in je povečal morje slabe vojne literature v vsej Evropi in tudi izven nje.« — Že v interesu tesnega razmerja med našo in nemško državo, bi bilo želeli, da bi bila nemška javnost bolje informirana in da bi prišla do pravilnejega poznavanja razmer v monarhiji in s tem pravega izpoznavanja, kako stališče mora nemška javnost zavzeti napram vprašanju notranje uredbe v naši državi, ako hoče, da bo tesna zveza med obema državama čim popularnejša — pri vseh narodih avstro-ogrške monarhije! Kajti, naglašati treba vedno in vedno resnice:

da se noben narod Avstrije ne protivi zvezi z nemško državo in da so marveč vsi narodi narodi sankcionirali vnanjo politiko, slonečo na tej zvezi, da to, kar so sankcionirali, posvedočujejo sedaj zvesto s svojo krvjo na bojiščih, da avstrijski narodi ne le da ne mrze nemštva, marveč da visoko cenijo vrednost nemške kulture in dela nemškega duha za splošno civilizacijo in napredek človeštva.

zahtevamo le, da javnost v Nemčiji ob svoji vnemi za zvezo z našo državo računa z danimi razmerami, da torej te razmere prav pozna in da iz takega pravičnega poznavanja izvaja logične zaključke. Obzljajemo take knjige, kakršnja je gori omenjena, ker zavajajo h krivim pojmom in s tem tudi h krivim zahtevam.

Tako treba razumeti tisto mišljenje avstrijskih narodov, ki je — puhle glave označajo za germanofobstvo, ali celo za — panslavizem! Da se naša zveza z Nemčijo še bolj utrdi in popularizira na vseh straneh — v ta namen je resničnim in resnim intelektualcem v Nemčiji prva naloga ta, da dajajo nemški javnosti priročne knjige, ki bodo to javnost o Avstriji — res informirale in jo navajale k pravičnemu izpoznavanju, da v Avstro-Ogrski ne more biti nikake drugačne, za državo koristne notranje uredbe razun tiste, ki sloni na dejanskih razmerah in ki računa z narodnimi organizmi, ki žive tu, vrše svojo dolžnost in — zahtevajo svoje pravice!

PROSIMO RABLJENEGA PERILA IN KRP ZA NAŠE RANJENE JUNAKE NA OBVEZOVALIŠČIH

nanju in je zmigalo z glavo. A reklo ni besede, ampak je strmelo spet tja doli, kjer se je kopalo polje v žarečem solncu. »Ne jokaj, stara!« je izpregovoril kmet, ko je postavil napol prazno čuturo v travo. »Ne jokaj! Glej, jokali, preklinjali in molili smo zadosti. A vse ni pomagalo nič. Zdjaj nam ne preostaja drugega, kakor čakati in vpiti noč in dan v črni hrib. Nemara nas sliši sredi čudne, čudežne noči kralj Matjaž, pa stopi iz hriba in nas odreši. O, da sem na Matajurju! Vse dni bi trkal s palico ob skale, da bi našel skrivno votlino in v nji kralja Matjaža. In še tisti trenutek bi bilo konec vsega. Spet bi stala naša hiša tam na višini; polje bi se smejalo in vinogradi bi prepevali svojo čudno, hrepenečo pesem... O, saj jo slišim sredi noči brez spanja. Oglašja se in je silna, da se mi hoče razpočiti srce. Pa preklinjam in škripļem z zobmi...« »O, ne govori, Primož!« je ihtela njegova žena in ga je prijela za roko. »Glej, srce se mi trga, in pred očmi mi vstajajo strašne slutnje. Razrušen je naš dom in življenje umorjeno. In tavamo proti grobu, temu strašnemu grobu, ki se nam reži sredi grozne tujine... O, Primož! Samo umreti ne tukaj, kjer ni usmiljenja

Vojna in prebivalstvo.

Dunajski vseučilišni profesor Tandler je imel v seji društva zdravnikov jako zanimivo predavanje, ki je je priredila »Wiener klinische Wochenschrift« in ki bo gotovo zanimalo tudi naše čitatelje.

Mislilo se je, ali vsaj mnogi so mislili tako, da bo po tej vojni mnogo bolje, ker bo manje ljudi, več dela in več zaslužka. Profesor Tandler pa je pobijal te nazore in je dokazoval škodo v biološkem (življenjskem) pogledu.

Vojna je izbira hujega. Zmanjšuje prebivalstvo, ovira njegovo množenje in slabša človeški material. Sedanja vojna se razlikuje od prejšnjih po udeleževanju prebivalstva na vоеvanju. Pa ne samo po večjem številu, ampak tudi po sedanjem načinu vоеvanja, z ozirom na izpremembo področja, postaja sedaj vojna ljudska. Zato postaja tudi vpliv vojne na prebivalstvo vedno večji. Vojna ne uničuje in ne oškoduje samo tistih slojev prebivalstva, ki je za razvoj najpotrebnejše, namreč ljudi med 20 in 25 letom, ampak tudi najkrepkeje, ker po prebiranju postajajo le nesposobni doma. Od zdravih ljudi endel pada, drugi postaja onemogljivi ali oboli, dočim se ohranjajo le slabši.

Škoda, ki jo provzročuje vojna, je dvovrstna. Zmanjšuje število ljudi in slabša njih kakovost. V Avstriji (brez Ogrske) je utegnulo v polnih dvanajstih mesecih pasti 300.000 ljudi, to bi bilo torej štirikrat toliko, kolikor jih je v mirni dobi umrlo v tem času. Ali to število je povečano po umiranju civilnega prebivalstva. K temu prihajaznatno povečana umrljivost otrok in upadek rojstev. Na Dunaju je iznašlo število živo rojenih l. 1915. 29.257 (1912. 40.000), umrlih 30.347 (1912. 31.800). Dočim v letu 1912. število rojstev nadkriljuje slučaje smrti za 8200, pa je bilo l. 1915 število rojstev le za 1090 večje. In tako ni samo število sedaj živečih ljudi manjše, marveč bo vedno manjše tudi v bodočih generacijah. Ako je sedaj v Avstriji kakih 5½ milijona ljudi porajalo letno 950.000 otrok, jih bo sedaj porajalo le 60.000. Na ta način se za bodočo generacijo upadek na ludeh, sposobnih za ploditev, povisuje za pol milijona.

To je najmanj število, ker k padim treba dodati še tiste, ki so vsled spolnih bolezni postali nesposobni za ploditev. — Število spolno bolnih postaja med vojno vedno večje. Bati se je sifilistične epidemije. Tako bo morala tudi naslednja generacija trpeti radi posledic vojne. Obremenjena bo s sifiliso, to strašno boleznijo, o kateri vemo, kake posledice donaja. K temu prihajajo še vse druge škode, ki izhajajo iz izpremembe načina življenja. — Veliko število uničenih ekzistenc bo videti šele po vojni. Specifični način vоеvanja je tako otežil dobavljanje najenostavnejših živežnih sredstev, da je ob daljšem trajanju vojne pomanjkanje hrane neizogibno. Tudi povišana poraba alkohola in tobaka navaja vojaka k njuju uživanju in doprinaša tem večjo škodo, ker ju bodo po vojni kupovali na račun mnogih drugih nujnejših potrebščin.

Vojaško sanitetstvo je bilo prisiljeno, da je celo vrsto šol izpremenilo v bolnišnice. To bo donajalo zapuščene otroke in prosticujo tem bolj, ker je oče moral na bojišče, dočim se mati vsled opravil ne more posvečati vzgoji otrok. Tako bo več momentov skupno delovalo in bo oškodovalo in slabilo prebivalstvo. Tudi invalidi, ki bi mogli mnogo pripomoči k množanju prebivalstva, bodo »socialno diskvalificirani« in tako izključeni iz življenja.

Kaj nam je torej storiti? Izguba na ludeh se more nadomestiti samo z rojstvi in manjšanjem umiranja, ali splošno se opazja, da danes število prebivalstva v Evropi stoji na isti meri. Ta vojna dokazuje obenem, kako nepotrebno je triletno izobraževanje vojakov. Da se zmanjša umiranje, bo treba misliti tudi na nezakonite otroke. Mari so morda vsi zakonski otroci zakoniti? V Avstriji se rodi vsako leto do 12.000 nezakonitih otrok, ki jih treba vzdrževati. Ako v tej državi življenje ni privatna stvar, potem ne sme biti tudi zdravje. Zato so pri pobujanju spolnih bolezni potrebne prisilne odredbe. Za delo manje sposobne moči treba paraboljati za tako delo, ki je morejo izvrševati, a ne da bodo odvisne od milosti, ki se hitro izcrplja. Treba skrbeti čim bolj, da ne bo hudobnih ljudi. Milijarde, ki se trosijo za alkohol in tobak slabšajo plemen, a potem nas stanejo zopet novih milijard.

in milosti božje! Jaz hočem počivati tam kraj naše cerkvice na višini. Tako prijazne so gomile tam gori in se smehljajo sredi božjega miru in veselja. Tam gori hočem počivati, Primož!« Kmet jo je gledal ves začuden in se je praskal za ušesom. Njegov obraz je zardel, kakor da bi se ga bila polotila silna togota, in široki, močni hrbet se mu je skrivil. Toda nenadoma je zamahnil z roko in se je zakrohotal na ves glas. »Kaj? Pri cerkvi hočeš počivati?« Ali ne veš, da ni več cerkvice? Razrušili so jo, da ni ostal več kamen na kamnu. Venter je razpahl zadnji prah in ga je ponesel na vse strani sveta. In razkopali so svete grobove in so vrgli iz njih trohneče kosti naših očetov in mater. Razmetavali so jih sredi božjega dneva in so razbijali bele lobanje. In solnce je sijalo, in nebo se ni zatemnelo. Samo oskrunjene kosti naših staršev ječ sredi črne tme, ker so jim ukradli večni mir kakor nam paradiz... O, stara! Pa še govoriš o prijaznih gomilam tam ob cerkvi! Brez doma smo in izgnani na vse strani vetrov; in brez grobov smo kakor zverina, ki pogine sredi samotne šume... O, kralj Matjaž!

Razvoj ljudstva ne sme obstati samo v tem, da nas bo čim več, ampak treba, da bomo čim dovršeneji in bolji. Ne gre samo za individualno pomoč, ampak bolj za socialne odredbe.

Tandler je zaključil svoje predavanje tako-le: Zavedajte se velike odgovornosti, ki jo bomo imeli vsi, da prebijemo!

Someščani!

Sovražnik, ki več kot eno leto skuša zmanj, da bi si osvojil naše mesto, je v srdu radi neuspeha svojih načrtov razdeljal brojniški vodovod (Aurisina), kateri preskrbuje naše mesto z vodo.

Možato bomo prenašali tudi to zavratanost »osvojevalcev«. Mesto in njegova okolica razpolagata približno s 4000 vodnjaki in izvirkli. Če štedimo z uporabo, nam bo zadostovala voda za najnujnejše potrebe. Ker pa voda iz vodnjakov in izvirkov v zdravstvenem pogledu ni neoporečna, preti največja nevarnost kužnih bolezni.

Da se uspešno upremo izbruhu nalezljivih bolezni, kot n. pr. legarju, je neobhodno potrebno, da se voda za pitje dobro prekuha pred uporabo.

Za vsakogar nastane neodvrtljiva dolžnost, da se toliko v svojo korist, kolikor v korist otrok in someščanov, vestno drži gorenjega navodila ter pazi najstrožje na to, da se tudi lastni družinski člani točno pokore temu predpisu.

Oblasti se nadejajo, da jim bo mogoče postaviti tekoni najkrajšega časa več aparatov za destiliranje vode in dejati to poslednjo občinstvu na razpolago.

Vsi vodnjaki in izvirkli, tudi če se nahajajo v zasebni posesti, morajo biti do preključa vsakomur vedno po dnevu na razpolago.

Občinstvo se opozarja, da bo poklicana oblast najstrožje kaznovala vse, ki se ne bi točno držali teh predpisov.

Trst, 17. septembra 1916.
Vladni komisar:
KREKICH - STRASSOLDO.

Kakor se nam naknadno poroča, bo dala vlada čim prej na razpolago tri destilacijske aparate za vodo iz vodnjakov, ki imajo nepitno vodo, cesarski komisar pa je naročil nadaljnih sedem takih aparatov. Nadalje namerava občina dati občinstvu na razpolago večje količine klorificirane vode. Ker je v to svrhu treba precejšnjega števila večjih sodov (ki drže najmanje 600 litrov), se pozivljajo vsi lastniki takih sodov, da javijo nemudoma VII. sekciji mestnega magistrata število in velikost razpoložljivih sodov in pa pogoje, pod katerimi bi jih lahko odstopili za začasno uporabo. — Ako se nič novega ne pripeti, je, kakor se nam zagotavlja s pristojnega mesta, upati, da bo brojniški vodovod tekoni par dni zopet popravljen.

Razglas.

C. in kr. vojno ministrstvo je z odlokom Abt. 5/M-13241-16 oprosilo zaplembe vse one celotne gumijeve obročje, ki se ne morejo odvzeti, ne da bi se razrezali na kose.

Lastniki takih obročev so torej pooblaščeni, jih rabiti še nadalje.

Izkaznica, s katero se bode moglo rabiti voz, se dobi v 8 dnevih pri c. kr. namestništvem inženirju Herman-u Heinze, na namestništvu, Veliki trg (Piazza Grande), ako se pripelje dotični voz na ogled.

V tem roku se morajo odposlati še vsi drugi gumijevi obroči (okvirji) kol, votle cevi in celotni gumijevi obroči) c. in kr. nadomestnemu skladišču vozil na silo (K. u. k. Kraftfahrersatzdepot) v Gradcu, Wienerstrasse 68.

Schneider l. r.

Aprovizacijske stvari.

KAJ DOBIMO TA TEDEN?

Ta teden, od 18. do 23. t. m., se bodo dobivala naslednja živila aprovizacijske komisije, in sicer na eno osebo:

½ fižola po K 1[—] kg,
¼ koruzne moke po K 0'80 kg.

Čemu nočeš videti našega gorja? Čemu ne prideš s svojim nabrušenim mečem? Starec je vpil in jokal obenem. Stiskal je pesti in je tolkel z njimi po travci. A ženica, suha in medla, je ihtela krčevito in je vihtela roke. »Milost božja! Milost božja!« je ponavljala in se je ozirala proti nebu, ki se je smejalo s svojimi jasnimi barvami nad veselo dolinico.

Deklica se je dvignila, pa je stopila bliže. S svojimi velikimi, lepimi očmi je zrla na ženico in je položila roko na njeno glavo, zavito v črno ruto. »Mati!« je izpregovorila z žalostnim glasom in se je sklonila k ženici. »Ali slišite, mati?«

Ženica je samo zmigala z glavo. Deklica se je vsleda tik k nji in ji je ovila roko okrog vratu. Pa ste ihteli obe, ihteli krčevito s tistim polglasnim ihtenjem, ki je polno gorja, prihajajočega iz razboljene, obupane duše, ki ne vidi več rešenja in usmiljenja. Zatonilo je življenje in je ugasnilo kakor brleča zvezda sredi črne tme v tujini. In ne vidi se več nikamor in ničesar. Vse molči širomokrog; le tam sredi noči ječ nekaj prijatnega — ječ prikrito in bolešno. A noč je gluhla, in sanja dalje svoj črni, grozni sen... (Konec jutri)

SLANINA.

Svitlo-sive izkaznice za slanino se bodo ta teden razdeljevale strankam samo proti izročljivemu odgovarjajočemu odrezku 120 gramov (12 dkg) uradne izkaznice za maslo.

MASLO.

Tudi rdeče izkaznice za maslo se bodo ta teden razdeljevale proti izročljivemu odgovarjajočemu odrezku 120 gramov (12 dkg) uradne izkaznice za maslo.

JAJCA.

Jajca se dobivajo po 22 vin. eno v vseh prodajalnih aprovizacijske komisije. Izkazati se je treba z izkaznico za živila in se jih ne more dobiti na dan več kot tri na osebo, nikakor pa ne več kot 15 skupaj.

MILO.

Na izkaznico za živila se lahko dobiva vsak dan milo po 4 K kg in sicer po 1/4 kg na osebo.

RAZDELJEVANJE IZKAZNIC ZA MAST IN JEDILNO OLJE.

Od ponedeljka, 18. t. m., do sobote, 23. t. m., bodo krušne komisije v smislu obstoječih odredb razdeljevale izkaznice za mast in jedilno olje. Izkaznice se bodo izdajale tekom uradnih ur proti izkazu z izkaznico za živila in proti izročljivemu odrezku, podpisane od glavarja hišnega gospodarstva.

MLEKO ZA OTROKE.

Jutri, dne 18. t. m., se prične razdeljevanje mleka za otroke, rojene v letih 1915 in 1916, in sicer proti tožadnim izkaznicami aprovizacijske komisije.

Domače vesti.

Naměstnik pri cesarju. Tržaški naměstnik, baron Fries-Skene, ki je bil danes sprejet pri cesarju v daljši posebni avdienci, je odpotoval v Trst.

Gospodinjstva žola v Skednju. V poslopju bivšega rikreatorija in otroškega vrta »Lege Nazionale« v Skednju se odpre s 1. oktobrom gospodinjstva žola, določena za 30 deklet, kjer bodo imela hranilo in stanovanje, se bodo poučevale v raznih domačih delih in bodo na sploh dobivale tisti praktični pouk, ki jim je potreben, da postanejo dobre gospodinjice.

O razmerah na Kranjskem pišejo v »Information« iz slovenskih poslanskih krogov: Razkol v slovenski ljudski stranki, ki je nastal že pred letom dni vsled nasprotstev v mnenju med deželnim glavarjem drom. Sušteršičem in voditeljem radikalnega krila, dr. Krekom — ta nasprotstva so se pojavila že pred letom dni in so dovedla do izključenja poslancev dra. Kreka, Jarca in Gostinčarja — se je vključil mnogim poizkusom za poravnavo izkazal ne le kot prehodna notranja kranjska stvar in je, žal, očitno doobil na obsegu, globini in ostrini. Učinki na stranki sklad so se pokazali občutnejši, nego so menda s prvga mislil pristaši dra. Sušteršiča. Načelniku se je očitalo, da difference v stranki ni rešil po tisti poti, ki jo predpisuje organizacijski statut, ampak z osebno samovoljno odločbo ex cathedra, ne da bi bil poprej povprašal pristojne strankine instance.

Prosimo slovenskih, hrvatskih in čeških knjig za naše ranjene in bojne junake ter za one v okolišč. Pošleto naj se v Narodni dom.

Človek, ki je videl Napoleona. Neki vojni poročevalec pripoveduje: Na svojem zadnjem potovanju po Voliniji sem dospel v vas Karpilovko, ležečo v nižini Stohoda, nedaleč od mesta Kovel. Karpilovka leži izven vojne črte in prilika mi je bila, da sem opazoval rusko ukrajinsko prebivalstvo, ki se prihajalo iz svojih lesenih kolib, da bi se solnčilo. Videl sem žensko v svitlo-rdečih krilih in s pisanimi robci ter mnogo dražestne plavalce dece. Bilo je tudi nekoliko starcev. Eden teh z dolgo, belo brado, v kratkem kaftanu se je razgovarjal z vojaki, s katerimi se je mogoče spoznamel v svojem materinem jeziku. Ko se je zvečer pri skromni večerji zasukal razgovor na tega starčka, sem doznal, da je nedavno prekorajil 113. leto ter da je pripovedoval, kako je kot devetleten dečko videl Napoleona, ki se je v letu 1812 v odprti kočiji vozil po teh krajih s svojimi četami. Starček je še dobroga zdravja in je sedaj doživel vojno v Voliniji v letu 1916.

obvarovale pred teškimi pretresi. To je v prvi vrsti zasluga ljubljanskega župana dra. Tavčarja, ki z energijo in neumornim delom z dobrimi uspehi vodi upravo in preskrbovanje mesta. Dr. Tavčar vrši svojo težko službo z vnuem, prežeto po najudaneji in resnični ljubezni do mesta in preskrbovanje mesta. Dr. Tavčar vrši vrstno obnesel kot moder gospodarski politik.

Tedensko zdravstveno poročilo. V času od 9. do 16. t. m. je bilo v tržaški občini zaznamovanih 11 slučajev škrlatice, 13 slučajev davice in 42 slučajev logarja. Umrle so 3 osebe za logarjem.

Vojnopoštne dopisnice v zeleni barvi. V svrhu olajšanja poštnega prometa od čet na bojnem polju je c. in kr. višje armadno poveljstvo uvedlo posebno uradno izdano vojnopoštno dopisnico na zelenem papirju. Ta je opremljena podobno rožnobojni vojnopoštni dopisnici uradne izdaje s to razliko, da je tisk rdeče barve. Dopisnice vsebuje tiskano sporočilo v deželni jezikih »Jaz sem zdrav, godi se mi dobro« ter opazko »Na ti dopisnici ni smeti sporočiti nič drugega«. Dopisnice se bodo uporabljale samo v prometu s četami na bojnem polju. V zaledju se te dopisnice ne bodo razpredajale. Vojnopoštne dopisnice, zgotovljene v zasebni industriji na zelenem ali sličnobarvnem papirju, so izključene od sprejema in odpreme tudi tedaj, če sicer odgovarjajo obstoječim predpisom.

Zasega lanene setve. Ministrstvo za trgovino je izdalo naredbo, ki odreja — kakor v minulem letu — zasego lančnih semen iz tuzejske letine 1916. Na korist države. Za sprejemanje zaseženega blaga je določena »Avstrijska centrala za olje in maščobe«. Cena iznaša 100 K za 100 kg.

Prisrčne pozdrave pošiljajo dobrovoljni strelci: Mirko Skrlavaj, Stanko Skrlavaj, Alojzij Hrvat in Opčin; Ivan Gombač, Anton Gombač, Josip Dodič, Josip Bluvlič, Josip Butmar, Josip Jagodnik iz Podgrada.

Otroški vrtec pri Sv. Jakobu se odpre v sredo, 20. t. m. Starši naj pripeljejo otroke tega dne ob 9 predp. v otroški vrtec. Dotičniki, ki začno privikrat zahajati v otroški vrtec, morajo prinesiti s seboj: krstni list (izpisek iz matice), zdravniško spričevalo, da imajo zdrave oči, in o cepilju koz.

Nova slovenska knjiga. V zbirki J. Štoka v Trstu je izšla te dni zbirka črtic z goriškega bojišča: »Ob Soči«, ki jo je spisal znani slovenski publicist Alojzij Res v korist goriškim beguncem. Naslovno risbo knjižici, (ki stane le 60 stot.), je narisal akademični slikar Fran Tratnik. — Knjižico, ki je zgodovinsko in literarno važno delo, danes le najtopleje priporočamo; o priliki morda kaj več.

Mestna zastaviljalnica. Jutri, 18. t. m., od 9 in pol dop. do 1 pop. se bodo prodajali na dražbi dragoceni predmeti serije 136., zastavljeni meseca julija 1914. na bele listke, in sicer od št. 201.800 do št. 203.700, v torek, 19. t. m., ob istem času pa od št. 2201 do št. 4300. Nadalje se bodo jutri, 18. t. m., od 3 in pol pop. do 7. zvečer prodajali na dražbi dragoceni predmeti serije 138., zastavljeni meseca julija 1915 na rdeče listke, in sicer od št. 8101 do št. 10.800, v torek, 19. t. m., ob istem času pa od št. 203.401 do št. 204.300.

Prosimo slovenskih, hrvatskih in čeških knjig za naše ranjene in bojne junake ter za one v okolišč. Pošleto naj se v Narodni dom.

DAROVIL.

Darovi, došli ces. komisarju. Paroplovna družba Gerolimich & C. K 200, Friderik Gerolimich K 30, Josip F. Gerolimich K 30, Jospina in Roman Gerolimich K 30, Ana in K. Gerolimich K 30, vsi v korist sklada za vdove in sirote padlih vojakov.

To in ono.

Človek, ki je videl Napoleona. Neki vojni poročevalec pripoveduje: Na svojem zadnjem potovanju po Voliniji sem dospel v vas Karpilovko, ležečo v nižini Stohoda, nedaleč od mesta Kovel. Karpilovka leži izven vojne črte in prilika mi je bila, da sem opazoval rusko ukrajinsko prebivalstvo, ki se prihajalo iz svojih lesenih kolib, da bi se solnčilo. Videl sem žensko v svitlo-rdečih krilih in s pisanimi robci ter mnogo dražestne plavalce dece. Bilo je tudi nekoliko starcev. Eden teh z dolgo, belo brado, v kratkem kaftanu se je razgovarjal z vojaki, s katerimi se je mogoče spoznamel v svojem materinem jeziku. Ko se je zvečer pri skromni večerji zasukal razgovor na tega starčka, sem doznal, da je nedavno prekorajil 113. leto ter da je pripovedoval, kako je kot devetleten dečko videl Napoleona, ki se je v letu 1812 v odprti kočiji vozil po teh krajih s svojimi četami. Starček je še dobroga zdravja in je sedaj doživel vojno v Voliniji v letu 1916.

ČEŠKO - BUDJEVIŠKA RESTAVRACIJA (Bosakova uzorna češka gostilna in Trstu) se nahaja v ulici delle Poste št. 14, vhod v ulici Giorgio Galatti, zraven glavne pošte, Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskano besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Nov bombaž 6-50, star 5-50, volna 6-720 ka kor tudi pletenice, pokrivala, preproge in odrezke novega sukna, vrece, vrv itd. se kupujejo po visokih cenah v ulici Belvedere 19, Janof. 631

Slovenske gospode in gospe nauči učiteljica italijansko in nemško v treh mesecih. Barriera 1. nad. 629

Urtinar se ali brez družine, dobi dobro službo. Naslov pove ina. odd. Edinosti. 630

Kupujem divji kostanj. Ulica Bonaccio 20. 625

Ivan Krizmančič alica Caserma 8 prodaja vermouth K 2-80, mar-sala K 3-60, cipro K 3-60, crema marsala K 3-60. Amaro Istria K 3-60, palikovec K 3-60, tropinovec oavden K 3-60, tropinovec fini K 4-80 silivico K 4-40, brinjavec K 4-40, konjak K 4-40 liter, rofošk v steklenicah K 2-80 moškati v steklenicah 2 60. 21

Čevlji za moške, najboljšje vrste, št. 39-45, se prodajo po najnižjih cenah. Perojevič, Via Tor S. Lorenzo 10, vr. 13 S. Michele). 621

Fotograf Anton Jerkič posluje zopet v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št. 10. 2489

Kupujem volno, bombaž, baker, med in druge kovine Ulica S. Giovanni št. 10. Hirsch. 622

Proda se 500 popolnoma dobrih vinskih sodov iz hrastovega lesa, ogrskega izvira in ki obsegajo 1, 2, 3 in 7 hl. — L. Stern, Grav. Grieskai 60. 620

Oljve, petroleje in vinske sode kupuje v vsaki množini Kuret, Settefontane 1. 625

Odda se takoj lepo opremljena solnčnata soba. Ulica Paduina 5, III. nad. levo. 623

Več vagonov dalmatinskega vina je napredaj. Parčino, ul. Gelsi št. 10. Od 11-12 predp. in od 4-5 pop. Skladšče. 486

Rabiljen papir, vsake vrste in arhive ku-puje Kuret, Settefontane št. 1. 626

Zakljke vsake vrste kupuje prva slovenska trgovina, Jakob Margon, Trst, ulica Solitari 21 (pri mestni bolnišnici). 613

Na debelo samo za preprodajalce. Nogarice, sukanec, pipe, milo, gumijev podpetnik, razni gumbi, denarnice, masilo za čevlje, električne svetiljke, baterija, pisarnski papir kopirni svinčniki, zaponke, prstani rdečega kriza, krema za brado, alica, razna rezila, robci, mrežica za brke, pletenice, srajce, spodnje hlače, ogledala, ustnike, razne glavnice, zaponke »Patent Knopfe« in drugo prodaja JAKOB LRVL, ulica S. Nisolo št. 19. 62

J. Štoka, trgovina, Trst, ul. Molin piccolo 19. Na drobno in debelo.

Razdelnice: krajinke, vojne, ljubim-ske, glave, mornarske, cvetlične itd. od 3.— naprej za 100 kosov. — Tržaške po K 2.50 naprej za 100 kosov.

Pisarnski papir v mapah po 20 vin. in naprej, v kasetah po K 1.50 naprej najrazličnejših oblik in barv.

Notezi za civiliste in vojake, od najvadnejših do najfinjših v usnje vezanih, v vseh mogočih oblikah.

Vojne dopisnice (Feldpost) bele, roza, rumene in modro se-lenkaste: dobre po K 2.50, boljše po K 3.— fine po K 3.50 najfinjše po K 7.50 za tisoč kosov.

Svinčniki: navadni od 26 vin. naprej ducat, kopirni tintni K 1.50 ducat, »Mephisto« K 2.— ducat, »Penkala«, »Hardtmut«, »Koh i Nohr« po K 4.50 ducat in sicer vseh mogočih kakovosti in barv.

Črnilo najboljšje vrste vseh barv in veliki kosti steklenic, za preprodajo ducat steklenic po K 2. Črnilo za stampljice vseh barv.

Pisarniške potrebšline: Papir vseh vrst in formatov, najrazličnejša drsala, peresa, podloge, pivniki, gumi, pečatni voski, niti, tintniki, kuverti itd. itd.

Trgovske knjige, bloki in zvezki vseh oblik in velikosti, mehko in trdo vezane.

Tiskovna dela: vizitke, račune, tr-govske tiskovine, knjige, kuverte, cenike itd. izvršuje točno po naročilu.

Knjige: Slovarje, slovnice, slovenske in tujejezične, leposlovne, znanstvene in šolske ter knjige za mladino.

Pečate iz kavluka in kovine, za občine, urade, pisarne, privatnike itd. izvršuje točno v vseh okolišč.

Zastave: Cesarske in narodne v vseh velikosti ima v zalogi in jih izvršuje po naročilu.

Igralne karte vseh vrst, slovenske, nemške in ogrske. Šah in domino v raznih velikosti.

Okvirje za vsakovrstne slike.

Cigaretne papirčki vseh vrst: škatljice po K 2.80 naprej, stročnice škatljice po 32 vin. naprej

Vojaske potrebšline: zrcala, no-žice, tosi, soči, in izvršuje pisarna naročila točno in naglo.

Veliko skladišče izgotovljenih oblek Alla Fiducia

Trst, ulica Scorzeria 4, vogal ulice Arcata. Velika izbira moških in deških oblek »Gambetta«. — Bogata izbira otroških oblek, terdelavske volnene in bombažaste hlače. Monture beli jopiči, itd. NB. Ker nima prodajalna velikih stroškov, prodaja po nizkih cenah.

Novi dohodi za sezono.

Kostimi, plašči, suknje, krila, bluze obleke itd. Zaloga ženskih oblek. Marco Conforti, Trst, V. Campanile 21

Hermangild Trocca

TRST, ulica Barriera vecchia 8 ima veliko zalogo mrtvaških predmetov Venci iz porcelane in biserov, vezani z medeno žico, iz umetnih cvetic s trakovi in napisi. Slike na porcelanastih ploščah za grobne spomenike itd. itd. Najnižje konkurenčne cene.

Fotografski atelje DAGUERRE

Trst - Corso št. 39 - Trst 10 dopisnic v platnu, zgotovljene v 48 urah od K 3 naprej, z vsakim vremenom. Za vojake nizke cene. :: Tudi električna razsvetljava. ::

GAMBRINUS

vsaki večer ob 9 1/2 velika varietetna predstava. Vstopnina K 1.—

Srečke 5. razreda 6. loterije

cena 1/4 K 25, 1/2 K 50, 3/4 K 100, 1 K 200. Zrebanje od 10. oktobra do 8. novembra Srečke: avstrijskega rdečega križa, avstrijske drž. loterije (K 4) in različne druge srečke - - tudi na obroke Podružnici Ljubljanske kreditne banke v ulici Caserma št. 11.

ASSICURAZIONI GENERALI IN TRIESTE

(Obšna zavarovalnica v Trstu). Ustanovljena l. 1831. Zasladi za jamstvo dne 31. decembra 1914. K 480,984,656.23 Glavnica za zavarovanje življenja dne 31. decembra 1914: K 1,295,816,563. Plačana področila od leta 1881 do 31. decembra 1914 K 1,212,912,593.55.

S 1. januarjem 1907. je društvo uvelo za življenjski oddelek nove glavne pogoje police nadarjene največje kulturnosti.

- I. Veljavnih takoj od izdajanja: a) brezplačno nadaljevanje veljavnosti police za celo vlogo, kadar mora zavarovavec vršiti vol. službo, ako je vpisan v polah črne vojske. b) ako plača zavarovavec 1/1000 od zavarovane svote, lahko obnovi polico, ki je izgubila veljavo vsled pomanjkljivosti plačevanja, samo da se plačevanje vrši v teku 6 mesecev po preteku roka. II. Veljavnih po preteku 6 mesecev od izdajanja: a) zavarovavec more — ne da bi za to plačal posebne premije in brez vsake formalitete — potovati in bivati ne samo v celi Evropi, ampak tudi v katerikoli deželi tega sveta. (Svetovne police). Društvo je zavezano plačati celo vlogo, tudi v slučaju, če pada zavarov. v Avobeju. III. Veljavnih po preteku enega leta po izdajni police: a) zavarovavec se oprosti plačevanja za mešana zavarovanja v slučaju, da postane nesposoben za delo. IV. Veljavnih po preteku treh let od izdajanja: a) Absolutna neizpodbittnost zavarovanja razun slučaju prevare. b) Društvo je zavezano plačati celo vlogo, tudi ko bi zavarovavec umrl vsled samomora, all poskušnega samomora. c) Zavarovavec sme dvigniti posojila proti plačevanju 4%.

Jadranska banka

Trst, Via Cassa di Risparmio št. 5 (Lastno poslopje) Kapital in rezerva K 8,890,000 VLOGE NA KNJIŽICE 3 3/4% od dneva vloge do dneva vridga. Rentni davek plačuje banka iz svojega. OBRESTOVANJE VLOG na tekočem in fikso-računu po dogovoru. FILIJALKE: LUNAJ I. Tegelhofstrasse 7a DUBROVNIK KOTOR LJUBLJANA METKOVIĆ OPATIJA SPLIT ŠIBENIK ZADAR AKREDITIVI, ČEKI IN NA-KAZNICE NA VSA TU. IN INOZEMSKA TRŽIŠČA. Živahna zveza z AMERIKO. REMBOURSNi KREDIT. PRODAJA SREČK RAZREDNE LOTERIJE. ESKOMPTUJE: srečke, devize in papirje. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija zrebanja srečk itd. brezplačno. STAVBNI KREDIT, REMBOURSN-KREDIT Krediti proti dokumentom ukrcanja. BORZNA NAROČILA. INKASO. Telefoni: 1463, 1793 in 2676. ESKOMPT MENIC

Umetno-fotografski atelje Trst, ulica del Rivo št. 42 (prilijca) Trst Izvršuje vsako fotografsko delo kakor tudi razgled, posnetke notranjost lokalov, porcelanastu plošče za vsakovrst. spomenike. POSEBNOST: POVEČANJE in VSAKE FOTOGRAFIJE. Radi udobnosti gosp. naročnik-ov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, ev. tudi zunaj mesta po najzmernejših cenah. Trst, ul. del Rivo št. 42

ZOBOZDRAVNIK Dr. J. Čermák se je preselil in ordinira sedaj v Trstu, ul. Poste vecchie 12, vogal ulice delle Poste. Izdiranje zobovrez bolečine. Plombiranje UMETNI ZOBJE.

Zlatarnica G. Pino Trst, ulica Canale št. 13 Velika izbira srebrnih in zlatih ur, uhanov, prstanov, verižic itd. Cene zmerne. Cene zmerne.

Nova Mirodilnica MODERNA Trst, ulica Ponterosso št. 5 Bogata zaloga dišav, krtač, predmetov za toaletto in za umetnosti.

Pogled s hidroplana. Neki pomorski letalec pravi, govoreč o svojih doživljajih v zračnih višinah: Ko letiš nad neizmerno površino morja, je nekaj strahovito veličastnega. Kdor leti nad kopnim vidi pod seboj vsaj bregove in doline, gozdove in reke, mesta in vasi. Ali tisti, ki se vozi v pomorskem letalu, ne vidi drugega, nego morje in zopet morje, nebesni svod in morda kako ladjo, ki plove.

Pišek in Pischek. Nedavno je umrl bivši württembergski državni minister dr. v Pischek. Bil je sin komornega pevalca v Stuttgartu Ivana Piška. »Narodni listi« so pripovedovali nedavno, da je stari pisal svoje ime »Pišek«. Nekoč je prišel že priletni minister v svojo rojstno vas Mšeno pri Melniku, da bi videl rojstni kraj svojega očeta. Župan ga je spremljal k rojstni hiši, na kateri je prirejena tudi spominska plošča za Piška. Župan je ministru prizanesljivo ali s povdardkom raztolmačil napis na plošči in češko pokoljenje ministrovega očeta iz češkega narodno zavrednega kraja. To razlaganje pa je imelo čuden učinek: gospod v. Pischek se je silno razburil, izjavivši, da je njegovo češko pokoljenje zapalo in nično, ter jo je glasno odkuril, kar je vaščane silno užalilo. Tako je pač navadno, če spominjajo Pischeke, da so bili nekdanj — Piški! Tega ne čujejo radi. Tako je tudi pri nas.

Velikost in prebivalstvo vojujočih se držav. — A) Velikost (v kvadr. mirjam.)

Avstrija: 6760, Nemčija: 5450, Turčija (skupno): 39000, Nemške kolonije: 26000, Bolgarija: 1300, skupno 78.510

Rusija: 221.122, Francija: 5364, Anglija: 3150, Italija: 2865, Romunska: 1314, Portugalska: 921, Srbija (Crnogora): 850, Belgija: 294. — Kolonije: Anglija: 280.000, Francija: 53.000, Belgija: 24.000, Portugalska: 20.000, Italija: 5.000, skupaj 617.880.

Razmerje velikosti: 78.510 : 617.880 Mm² ali 1 : 8 Mm²

Velikost držav napram svojim kolonijam: Anglija: 1:89, Belgija: 1:80, Portugalska: 1:20, Francija: 1:10, Nemčija: 1:5, Italija: 1:2.

B) Prebivalstvo (v milijonih): Nemčija: 65, Avstrija: 52, Turčija: 18, Bolgarija: 5. — Kolonije: Nemčija: 13, Turčija: 13, skupno 166.

Rusija: 161, Anglija: 44, Francija: 40, Italija: 34, Belgija: 7, Romunska: 6, Portugalska: 5, Srbija (Crnogora): 4. — Kolonije: Anglija: 346, Francija: 48, Belgija: 19, Portugalska: 8, Italija: 1, skupaj 723.

Razmerje prebivalstva: 166:723 ali 1:4.35.

Prebivalstvo držav napram svojim kolonijam: Anglija 1:8, Belgija 1:3, Portugalska 1:150, Francija 1:120, Turčija 1:0.72, Nemčija 1:0.20, Italija 1:0.03.

Rekapitulacija: Po velikosti nas presegajo sovražniki osemkrat, po številu prebivalstva pa okroglo stiri in pol krat.

Neutrálne države: velikost: Španska: 4972 Mm², Švedska: 4506 Mm², Norveška: 3253 Mm², Danska: 1435 Mm², Grška: 1000, Švica: 414, Nizozemska: 334, skupaj 15.914; prebivalstvo pa: Španska 19 milijonov, Švedska 5 milj., Norveška 2.5 milj., Danska 2.5 milj., Grška 3.5 milj., Švica 3.5 milj., Nizozemska 5 milj., skupaj 41 milijonov.

Le 41 milijonov prebivalstva vživa sadove miru v vsej Evropi, ali tudi tem preti neizprosna vojna. Morda ni daleč čas, ko bomo videli vsa Evropa v plamenu vojne. Skraj se nam zdi, da vseh 41 milijonov neutralkov ne bo več dolgo vživalo dosežanega blaginjanja — ljubega in sladkega miru, pa kakor nestrpno hrepenimo mi, pa tudi naši sovražniki.

Zasedena ozemlja. V pričetku tega leta so se Angleži mogočno pobahali, da imajo zasedenih 20.000 Mm² kolonij (vse kolonije pa merijo 26.000 Mm²). Na to je sledila naša statistika (meseca avgusta), glasom katere imamo zasedenega za 4310 Mm² sovražnega ozemlja v Evropi. (To je toliko kakor Švedska). Jasno je, da ima zemlja v Evropi 5krat večjo vrednost, nego v Afriki, kajti prva je takoj pri rokah ter se vojna odloči v Evropi in ne v Afriki; pa bodi tudi, da zasedejo Angleži vso Afriko, vojne ne bo še konec! — D.

Amerikanski humor. Nekdo, ki je lovil ribe, je padel v vodo. »Na pomoč! Ne znam plavati.« Neki gospod na obrežju: »Jaz tudi ne znam, pa zaradi tega vendar ne kričim tako kot vi!« — »Moj glas je brezpogojno za vojno.« — »Ali ste pa pripravljeni tudi ostali del svojega telesa žrtvovati za to?« — Neki gospod, ki je pri brivcu čakal, da pride na vrsto, je motil brivčevoga psa, ki je ležal na tleh in pazno sledil vsaki kretnji svojega mojstra, ki se je pripravil, da nekemu klientu ostrži lase. »Lep pes!« — je menil čakajoči. »Da, pametna žival«, je odgovoril brivec. »Ali jaz ne morem razumeti, čemu da strizanje las tako zanima psa?« »O, to je čisto enostavno«, je odvrnil brivec. »Vidi-te, včasih se mi zgodi, da posežem poleg in odrežem košček — uha in na to čaka moj pes!« — »Dobri gospod«, je rekel neki berač, »podarite ubogemu slepemu možu 10 centimov!« — »Toda«, je odgovoril meščan, »saj vendar vidite na eno oko!« — »Nu«, je odgovoril berač, pa mi dajte samo 5 centimov!«

Gospodarstvo in vojna.

(Iz poročila Zadrugne zveze v Celju sestavljenega po dru. Antonu Božiču.)

Obrt. Zelo mnogo je trpela vsled vojne obrt. Ta je seveda šibkejša kakor industrija. Industrija ni dvisna od posamezne osebe v toliki meri, kakor srednja, posebno pa mala obrt. Mnogi vpoklici obrtnikov v vojno službo so imeli za posledico zatvorjenje obrtovališč in ustavljenje obrti. S tem je eksistenca vpoškanih obrtnikov postala najmanj zelo dvomljiva in v pretežnem številu takih slučajeve bodo morali iz vojne se vrnivši obrt-

niki znova tam začeti, kjer so bili, ko so si svojo samostojno obrtno eksistenco ustanovili. Stalo bo to mnogo truda in mnogo denarja. Dolžnost države in človeške družbe je, da priskoči tem prej samostojnim eksistencam na pomoč. U okviru te razprave se s tem vprašanjem ne moremo pečati; naloga te razprave je le ta, konstatirati dejstva, ki so se v letu 1915 pojavila. Kar je ostalo obrtnikom doma, so nekatere obrti vsled zmanjšanja konkurence dobro uspevale (kovači, kolarji, mizarji i. t. d.), druge obrti zopet so našle posla pri vojnih dobavah (čevljarji, krojači). Zelo trpela je stavbna obrt, ker so se vsled podražanja materiala in pomanjkanja delavcev, vsled nesigurnosti razmer in zaprtja kredita razne zasebne stavbe opustile, začete pa ustavile, in potem, ker je država ustavila investicije v javne stavbe. Mala popravila so dala le malo zaslužka. Srečnejši so bili stavbeniki, katerim se je posrečilo dobiti dobičkonosno delo od vojnega erarja (razne barake, ceste, mostove i. t. d.) ali pa delo pri razširjanju tovarn, ki so bile preobložene z vojnimi dobavami ter vsled tega prisiljene, se razširiti. — Obrtniki pomagali so si tudi potom zadrugnih organizacij (zdruganja) do direktnih vojnih dobav (krojači, čevljarji). Pomanjkanje lastnih obratnih kapitalov in težka dosegljivost potrebnih visokih kreditov sta to stremljenje ovirala; ministrstvo za javna dela in obrtnopospeševalni zavodi so šli obrtnikom zelo na roke.

Vojna je pokazala, da je obrt potrebna ne samo za državo, katere naloga je, čuvati srednji stan pred proletarizacijo, ampak potrebna ob sebi, ker se brez posameznih obrtnih strok ne da izhajati. Iz tega splošnega pogleda izvira stremljenje, najti pota in sredstva, kakó obrtnemu stanu po vojni opomoči.

V trgovini in v obrti je rodila vojna še drugo dobro: plačevanje računov sprti. V trgovini in obrti je desetletja vladala neutemeljena, naravnost uničujoča razvada kreditiranja blaga in obrtnih izdelkov. Vojna je storila tej razvadi konec, dajanje na up se je nehalo. Naloga trgovine in obrti bo, da se ta važna pridobitev obdrži in razvada nepotrebne in brezsmiselne kreditiranja konzumnega blaga in obrtnih izdelkov za vselej zatre.

V trgovini in v obrti je vojna pokazala moč združevanja, važnost velikih nakupnih organizacij, važnost obrtnih kreditnih in produktivnih zadrug. Isto važnost imajo organizacije konzumentov v konzumnih in gospodarskih zadrugah kot zaščita proti izkoriščanju in nepotrebnemu draženju blaga s tem, da gre blago skozi več rok, predno pride do konzumenta. Trgovina kot legitimna posredovalnica med producenti in konzumenti ima važno gospodarsko nalogo, nepoklicano agentstvo in prekupčevalstvo treba zatreti med vojno in po vojni. Pod konzumom je v tem oziru razumeti ne samo zavržito blago, ampak vsako za življenje in pridobivanje potrebno blago, torej tudi izdelke industrije in obrti, najsi so domačega ali inozemskega izvora.

PRIPOROČLJIVE TVRDKÉ

Pasi za prenos in platno za jadra. LUIGI ZUCULIN, odklikovana tovarna zagrnjala in asfaltov. Rojst. št. 2. Urad. ulica Ghega 2. Specijaliteta: zastori za gostilne, kavarns, prodajalne itd. 239

Hotel Continental Trst, ulica San Nicolò št. 25 (blizu Corsa), Frenocišče za vojaše. Dvigalo. Cene zmerne. Postrežba točna. 190

„Salone Edison“ Trst, Vojaški trg (Piazza Caserma) Palača Via nello. Najprej objavljeni kinematograf tržaškega občinstva, kjer se predstavljajo najboljši gledališki filmi. 211

London Biscuit Factory. A. GATTI, Trst, najbolj iskani. Priporočeni za rekonvalescentne otroke od prvih zdravniških avtoritet. 211

Papir. VELIKA ZALOGA PAPIRJA za ovitke, papirnatih vreč lastne tovarne. — Valčki raznih barv in velikosti Cene zmerne. — Gastone Dollinar Trst, Via dei Gelsi 16. 256

Nepremočljivi plašči. LEOPOLD HAAS, Trst, Corso 2 in via Barriera vecchia 10. Rogata izbira vojaških plaščev od K 20.— naprej. 257

Knjigovoznica PIETRO PIPPAN, Trst, ulica Valdirivo 19. Artistična vezava. Žepni koledarji lastnega izdelovanja. Vpisniki (registri) posebne sistema. 207

Livarnica. ODLIKOVANA LIVARNICA OSVALDELLA. — TRST, ulica Media 26. Topitev takoj v lito železo in kovine. 199

Hranilne vloge sprejema od vsakega tudi če ni ud zadruga, in jih obre. 4 1/2 % večje zneske po dotuju po otvarja čekovne račune z dnevnim obrestovanjem. Rentni davek plačuje zadruga sama. Vloga se lahko po eno krono. Posredno-izredni račun 75.679. TELEFON 16-04.

Damska krojačnica A. RIEGER, Trst, ulica Torronte št. 30, I. nadst. Izdeluje vsakvrstne obleke po angleškem in francoskem kroju. Plosne obleke, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerne. 337

Trgovina jestvin in kolonijal IVAN BIDOVEC, Trst, ul. Campanile 13 (Irg. Ponteroso) Zaloga mesa v konservi, sarlin. kondenzirano mleko, maslo, čokolade in kakava. Velika izbira likerjev in domačih vin. Sveži čaj, maslo. Cene zmerne. 2208

Manufakturne trgovine. SUCCESSORI (Nasledniki) PIETRO TAVOLATO Trst, Lesoni trg (Piazza della Legna) št. 1. — Bogata izbira manufakturnega blaga. — Cene zmerne. 194

Majolične peči in štedilniki M. ZEPAR, ul. S. Giovanni 6 in 12. Najboljša izdelovanja in najpopolnejša vrsta. Cene zmerne. 202

Jestvine na debelo. Bogata izbira vsakvrstnih jestvin; prodaja na debelo RUGGERO GAMBELI v Trstu ulica della Acque vogal ulice Coronad. 244

Šivalni stroji. DELNIŠKO DRUŠTVO ŠIVALNIH STROJEV SINGER, Trst, Corso 20. Prodaja šivalnih strojev in vse pritlikin. Delavnica za popravljanje. 258

Pooblaščen operator kurjih očes MARKO KRIVIČIČ sprejema od 5 do 7 pop. ob nedeljah od 9—2 pop. Trst, ul. Acquedotto št. 22 polunadstropje. 328

Dnevnik „Edinost“ v Trstu je izdal in založil naslednje knjige

1. »VOHUN«. Spisal I. F. Cooper. — Cena K 1.60.
2. »TRI POVESTI GROFA LEVA TOLSTEGA«. — Cena 80 vin.
3. »KAZAKI«. Spisal L. N. Tolstoj. Poslovenil Josip Knaflič. — Cena K 1.60.
4. »PRVA LJUBEZEN«. Spisal I. Sjergiev-ič Turgenjev. Poslovenil dr. Gustav Gregorin. — Cena I K.
5. »POLJUB«. Povest iz gorskega življenja češkega ljudstva. Spisala Karolina Světa. Poslovenil F. P. — Cena 80 vin.
6. »BESEDA O SLOVANSKEM OBREDNEM JEZIKU PRI KATOL. JUGO-SLOVANI«. (Malo odgovora na škola Nagla poslovno pastirsko pismo v pouk slov. ljudstvu). — Cena 80 vin.
7. »IGRALEC«. Roman iz spominov mladeniča. Ruski spisal F. M. Dostojevskij. Poslovenil R. K. — Cena K 1.60.
8. »JURKICA AGIČEVA«. Spisal Ksaver Sandor - Gjaliski. Prevel F. Oreš. — Cena K 2.
9. »UDOVICA«. Povest iz 18. stoletja. Napisal I. E. Tomjič. Poslovenil Stefan Klavž. — Cena K 1.60.
10. »JUG«. Historičen roman. Spisal Prokop Chocholoušek. Poslovenil H. V. — Cena K 3.
11. »VITEZ IZ RDEČE HIŠE«. (Le Chevalier de Mais'm rouge.) Roman iz časov francoske revolucije. Spisal Aleks. Dumas star. Prevel Ferdo Perhavec. — Cena K 2.50.

Po Najvišjem oblatstvu Njeg. ces. in kr. apost. Veličanstva — Izredna — **ces. kr. državna loterija** za vojnospokrbne namene. Ta denarna loterija vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku kron 625.000. Glavni dobiček znaša **200.000 kron** Zrebanje se vrši javno na Dunaju dne 5. oktobra 1916. — Srečka stane 4 krome. Srečke se dobivajo v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju III, Vordere Zollamtstrasse 5, v loterijskih nabiralnicah, tobakarnah, pri davčnih-poštnih-brzojavnih in železniških uradih v menjalnicah i. t. d. — Igralni načrt za prodajalce srečk brezplačno. Srečke se dopošiljajo poštinske prosto **Ces. kralj. ravnateljstvo državnih loterij.** (Oddelček za dobrodelne loterije).

Hotel in restavracija METROPOLE Trst, ulica S. Nicolò 22. Kuhinja prve vrste. Vina izbrana. Elegantne sobe. — Največja čistost. — Cene zmerne.

Kabaret-Varietè MAXIM Trst - Via Stadlen 10 - Trst **Odprt od 8 1/2 zvečer naprej** Cene: I. vrste K 2. II. vrste K 1.

JOSIP STRUCKEL Trst, vogal Via Maria Teresa-S. Caterina Nov prihod volnenga blaga za moške, in ženske, zefir, batist in perljiva svila za jopice. — Svilenina in okraski zadnje novosti, velik izbor izgotovljenega perila in na metre, spodnje srčje modere. Vezenine in drobnarije, preproge za vese, trliž po izjemno nizkih cenah.

Veliko skladišče klobukov dežnikov, belih in pisanih srajc, platna žepnih robcev, moških nogavic itd. itd. **K. Cvenkel Trst Corso 28** Cene zmerne. — Postrežba točna. Narodna trgovina. — Narodna trgovina.

Avstrijskem skladu za vdove in sirote vojakov pod Najvišjim pokroviteljstvom Njeg. apost. Veličanstva **Oddelek: Vojnega zavarovanja** se sprejemajo ponudbe za vojno zavarovanje in sicer pri deželni posredovalnici za Trst, Istro, Goriško-Gradiščansko v Trstu, V. d. I. Lazzaretto vecchio št. 3 kakor tudi pri oddelkih za 1) Št. Vid n Staro mesto, Via Besenghi št. 19 I. nad. 2) Novo mesto, Via delle Legna št 2 polunadstropje 3) Novo mitnico, Via Piccolomini 3, II. 4) Staro mitnico, Piazza Barriera vecchia št. 4 I. nad. 5) Sv. Jakob, Via dell'Istria 8/I. 6) Predmestje Vrdele, Via Giulia št. 546, I. nad. 7) Zgornjo okolico Opčine, V. Carinta 18 kakor tudi pri krajinah posredovalnicah v Poreču, Kopru, Pulji, Volosko-Opatiji, Pazinu, Krku in Ljubljani, v vseh občinskih, žolskih in župnijskih uradih i. t. d. Sklepati se morejo zavarovanja za najvišjo svoto K 40.000.— Premije za svoto K 1000.— za eno leto za Zavarovanja v slučaju smrti znašajo: a) Za vojaše po poklicu in one, ki spadajo v rezervo (12 letno obvezno službovanje, v kolikor ne spadajo v skupino b) ali d) K 70.— b) Za vojaše, ki spadajo k trenjskim in sarljetnim četam (če niso črnovojniki) K 55.— c) Za črnovojnike z orožjem (brez ozira na starost in brez ozira na to, da služijo osebno kot črnovojniki, ali da so bili tekom vojne potrjeni) K 45.— d) Za vojaške uradnike, knjigovodje, inženirje, kovaške mojstre, one, ki spadajo v oddelke za vzdrževanje in one za delavce, in naposled za druge, ki se ne bojujejo K 35.— Oni, ki dobivajo državno podporo, plačajo lahko na račun, ostanek pa se jim odtegne v desetih 14 dnevih obrokih, kj se oblijejo od podpore. Osebe, ki so že zavarovane, se zavarujejo ponovno. Zavarovanje stoji takoj v veljavo. V slučaju da umre zavarovane v teku enega leta, bodisi vsled rane ali bolezni, se izplača zavarovana svota zavarovancu ali pa onemu, ki se izkaže s polico. Ako se dožene, da se je zavarovane zgubil ali pa da je umrl, kakor tudi ako je bil ranjen ali pa bolan pred dnevom zavarovanja, tedaj se izplača predlagatelju znesek premije brez vsakega odbtka.

Ivan Krže Trst, Piazza S. Giovanni 1 Zaloga kulinjskih in kletarskih potreb, kulinjskih in kletarskih potreb, vrent, štorov in kad, sodečkov, lopač, rešet, nit in bahovrskih košev, joršavev in metal ter mnogo drugih v to široko spadejajočih predmetov. **Priporočila** svojo trgovino s kuhinjsko posodo vsake vrste bodi od porocelna, zemlje emalja, kositarja ali cinka, nadalje pasamantorje, kletke itd. Za gostilničarje pipe, kroglje, esalje in stebelno posodo za vino.

TISKARNA EDINOST

Telef. 11-57 TRST Telef. 11-57 ul. sv. Frančiška As. 20

Izvršuje tiskarska dela v najmodernejšem slogu, bodisi v priprostem ali večbarvnem tisku in po zmernih cenah. — Vizitnice, vabila, memorandum, zavitke, dopisnice, okrožnice, pisarni papir, trgovske cenike itd. P. n. naročnikom ugodi z izvršenjem naročila :: v najkrajšem času ::

Avstrijskem skladu za vdove in sirote vojakov pod Najvišjim pokroviteljstvom Njeg. apost. Veličanstva **Oddelek: Vojnega zavarovanja** se sprejemajo ponudbe za vojno zavarovanje in sicer pri deželni posredovalnici za Trst, Istro, Goriško-Gradiščansko v Trstu, V. d. I. Lazzaretto vecchio št. 3 kakor tudi pri oddelkih za 1) Št. Vid n Staro mesto, Via Besenghi št. 19 I. nad. 2) Novo mesto, Via delle Legna št 2 polunadstropje 3) Novo mitnico, Via Piccolomini 3, II. 4) Staro mitnico, Piazza Barriera vecchia št. 4 I. nad. 5) Sv. Jakob, Via dell'Istria 8/I. 6) Predmestje Vrdele, Via Giulia št. 546, I. nad. 7) Zgornjo okolico Opčine, V. Carinta 18 kakor tudi pri krajinah posredovalnicah v Poreču, Kopru, Pulji, Volosko-Opatiji, Pazinu, Krku in Ljubljani, v vseh občinskih, žolskih in župnijskih uradih i. t. d. Sklepati se morejo zavarovanja za najvišjo svoto K 40.000.— Premije za svoto K 1000.— za eno leto za Zavarovanja v slučaju smrti znašajo: a) Za vojaše po poklicu in one, ki spadajo v rezervo (12 letno obvezno službovanje, v kolikor ne spadajo v skupino b) ali d) K 70.— b) Za vojaše, ki spadajo k trenjskim in sarljetnim četam (če niso črnovojniki) K 55.— c) Za črnovojnike z orožjem (brez ozira na starost in brez ozira na to, da služijo osebno kot črnovojniki, ali da so bili tekom vojne potrjeni) K 45.— d) Za vojaške uradnike, knjigovodje, inženirje, kovaške mojstre, one, ki spadajo v oddelke za vzdrževanje in one za delavce, in naposled za druge, ki se ne bojujejo K 35.— Oni, ki dobivajo državno podporo, plačajo lahko na račun, ostanek pa se jim odtegne v desetih 14 dnevih obrokih, kj se oblijejo od podpore. Osebe, ki so že zavarovane, se zavarujejo ponovno. Zavarovanje stoji takoj v veljavo. V slučaju da umre zavarovane v teku enega leta, bodisi vsled rane ali bolezni, se izplača zavarovana svota zavarovancu ali pa onemu, ki se izkaže s polico. Ako se dožene, da se je zavarovane zgubil ali pa da je umrl, kakor tudi ako je bil ranjen ali pa bolan pred dnevom zavarovanja, tedaj se izplača predlagatelju znesek premije brez vsakega odbtka.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu registrirana zadruga z omejenim jamstvom **ulica S. Francesco št. 2, I. nadst.**

„Tržaška posojilnica in hranilnica“ registrirana zadruga z omejenim poročtvom TRST - Piazza della Caserma št. 2, I. nad. - TRST (v lastni hiši) vhod po glavnih stopnicah. Posojila daje na osebni kredit in na zastave proti plačilu po dogovoru. Uradne ure: vsak dan za stranke od 8 predp. do 1 popoldne. Priporočila male hranilne škrinjice, ki so posebno primerne za družine. **HRANILNE VLOGE** sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po 4%. Večje stalne vloge in vloge na tek. račun po dogovoru. Rentni davek plačuje vlogodajec. — Vloga se lahko po eno krono. — ODDAJA DOMAČE NABIRALNIKE HRANILNE POSUČE. Poštovo hranilnični račun 16.004. TELEFON št. 952 ima varnostno celico (safe deposits) za shrambo vrednostnih listov, dokumentov in raznih drugih vrednot, popolnoma varne proti plomu in požaru, urejeno po najvišjem načinu ter je oddaja strankam v najem po najnižjih cenah. **STANJE VLOG NAD 10 MILIJONOV KRON.** Uradne ure: od 9 do 12 dop. in od 3 do 5 pop. Izplačuje vsak delavnik ob uradnih urah